

A PTE KPVK Illyés Gyula Pedagógusképző Intézet
Gyógypedagógiai BA szak gyakorlati képzési programja

Szakpedagógiai gyakorlat II.

Kurzuskód: 20GYP84

Nappali és levelező tagozat

érvényes: 2024. március 1. napjától

A tanulásban akadályozottak szakirány gyakorlati képzése a tanulásban akadályozott (ezen belül az enyhén értelmi fogyatékos, enyhe intellektuális képességzavarral küzdő), a tanulási zavarral és tanulási nehézséggel küzdő gyermekek és tanulók gyógypedagógiai diagnosztikai, nevelési-oktatási, fejlesztési, terápiás, prevenciós, habilitációs és rehabilitációs ellátásának keretében zajlik.

Terepgyakorlat célja:

A gyakorlat elsődleges célja az **aktív szakmai tapasztalatszerzés**. További célja, hogy megismertesse a tanulásban akadályozottak ellátásának formai kereteit. A hallgatók közvetlen szakmai munkát végezve szereznek tapasztalatot a gyógypedagógiai tevékenységről.

További cél, hogy a hallgatók olyan tudást sajátítsanak el a szakmai gyakorlat során, amelynek birtokában később önállóan tudják tervezni, szervezni és elemezni a klienskörükbe tartozó gyermekek, fiatalok ellátását, és **képesek legyenek folyamatosan fejlődő szakmai reflexióra és önreflexióra**.

Terepgyakorlat tartalma:

A terepgyakorlat tapasztalatot biztosít a tanulásban akadályozott gyermekek és tanulók diagnosztikai és fejlesztési folyamatának részleteiről, a gyógypedagógiai intervenció lehetséges területeiről.

A gyakorlaton folytatott tevékenységek:

- Diagnosztikai/fejlesztési/tanítási folyamat tervezése és vezetése a kognitív képességeknek, az életkornak és a személyiségnek megfelelő eljárások alkalmazásával.
- A gyógypedagógiai elvek érvényesítése, a gyógypedagógiai módszer- és eszközrendszer alkalmazása gyakorlatvezető irányítása mellett.
- Önállóan értelmezi, szükség szerint kitölti és vezeti a releváns köznevelési dokumentumokat, a gyakorlólhely sajátosságainak megfelelő adminisztrációt.
- Aktív bekapcsolódás az intézmény egész életébe, a nevelőtestületi együttműködésbe, a szülőkkel való kapcsolattartásba, intézményi programokba.
- Részvétel a társszakmák képviselőivel való együttműködésben.

Terepgyakorlat feladata:

- A hallgatók megadott óraszámában gyakorlaton vesznek részt, melynek során közvetlen feladatokat végeznek, illetve a szakmai gyakorlatvezetővel megbeszélést tartanak.

Hallgatók közvetlen feladatai:

- Közvetlen tapasztalatot szereznek a tanulásban akadályozott (ezen belül az enyhén értelmi fogyatékos), a tanulási zavarral és tanulási nehézséggel küzdő gyermekek és fiatalok ellátását biztosító intézmények működéséről, a lehetséges intervenciók folyamatok rendszeréről.
- Közvetlen gyakorlatot szereznek tanítási/fejlesztési/diagnosztizálási folyamat feladatairól, részleteiről a következő módon:
  - o gyakorolja a fogadó intézmény sajátosságainak megfelelő gyógypedagógiai tevékenységet (tanítási óra/egyéni vagy csoportos foglalkozás vezetése, diagnosztizálás)
  - o bekapcsolódnak a fogadó intézményben érvényes szervezeti formában ellátott gyógypedagógiai tevékenységbe, aktuális feladatokba
  - o megismerik az alkalmazott eljárás keretében megtervezett feladatok megvalósulásának menetét.
- Önállóan vezetik a szükséges és releváns dokumentációt
- Tapasztalatot szereznek a teammunka keretében megvalósuló szakmai együttműködésről, kompetenciakörökről és -határokról.
- Aktívan bekapcsolódnak a gyermekek felügyeletébe, továbbá szabadidős célú foglalkoztatásába.
- Tevékenyen részt vesznek a szakember és a szülő kapcsolattartását megvalósító helyzetekben (például szülői értekezlet, fogadóóra, tanácsadás, megbeszélés, szülősegítő programok, stb.).
- Részt vesznek esetmegbeszélésen, szupervízióon.
- Meghatározott szempontok alapján (lásd alább) elvégzik egy gyermek vagy egy gyermekcsoport **megfigyelését**, majd a megfigyelt gyermek vagy csoport vizsgálati anyaga és a ráépülő foglalkoztatási terv alapján elemző bemutatást készítenek.
- A gyakorlatról **gyakorlati naplót vezetnek**. A gyakorlati naplót a gyakorlatvezető ellenőrzés után ellátja a kézjegyével.

A gyakorlatvezetővel folytatott megbeszélés feladatai:

- A foglalkozáson/fejlesztő órán/tanítási órán részt vevő gyermek, csoport előtörténetének megismerése. Gyermek esetén az anamnézis, csoport esetén a csoportprofil áttekintése, illetve az intervenciók tervek értékelése.
- A gyakorlat közvetlen feladataihoz kapcsolódó további kérdések megbeszélése.
- A hallgató gyakorlati tevékenységének értékelése.

A gyakorlati napló formai követelménye:

A gyakorlati napló szövegét Times New Roman betűtípussal, 12-es betűmérettel, 1,5-es sorközzel és sorkizárt igazítással kell elkészíteni. A margók mérete 2,5 cm.

A gyakorlati napló tartalmi követelményei:

1. **Közvetlen feladatokból szerzett tapasztalatok** értékelő leírása (óra-, foglalkozás- és csoportszervezés, tervezés, dokumentáció vezetése, teammunka, szülői kapcsolattartás, esetmegbeszélés, szupervízió).

2. **Gyakorlat során vezetett diagnosztikai vizsgálatok, fejlesztő foglalkozások, vagy tanítási órák** elemző leírása a következő szempontok alapján:
  - Óra/foglalkozás típusa.
  - Óra/foglalkozás anyaga.
  - Óra/foglalkozás célja, feladatai.
  - Óra/foglalkozás felépítése, az alkalmazott módszertani eljárások, szakmai protokollok ismertetése. (Személyre szabott diagnosztikus / fejlesztési folyamat ismertetése.
  - Órán/foglalkozáson alkalmazott módszerek formai és tartalmi elemei (tanulói munkaformák, módszerek, instrukciók, eszközök)
  - Kitűzött célok, feladatok és tartalmak megvalósulása.

3. **Egy tanulásban akadályozott, tanulási zavarral vagy nehézségekkel küzdő gyermek megfigyelése** a következő szempontok alapján:
  - A megfigyelt gyermek differenciál- és folyamatdiagnózisa, a gyakorlatvezetőtől és a saját maga által szerzett információk, illetve a meglévő vizsgálati anyagok alapján (anamnézis, fejlődési lap, szakértői vélemény, stb.).
  - A gyermek magatartása, viselkedése, személyisége.
  - Feladattudat, feladattartás, feladatértés fejlettsége, tanulási technikák hatékonysága.
  - A gyermek mozgásának jellemző: nagymozgások, finommozgások.
  - A gyermek kognitív képességeinek (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodási funkciók) fejlettsége.
  - A gyermek tanulás és ismeretsajátítás iránti motivációs bázisa, kitartása, önállósága, munkatempója.
  - Verbális és nonverbális kommunikációjának jellemzői játék közben, terápiás helyzetben, csoporthelyzetben.
  - A gyermek játék- és munkatevékenységének jellemzői.
  - Szocializációs készségek, szociabilitás, társakhoz való viszony, közösségi beilleszkedés.

A gyakorlat rendje, szervezése:

A gyakorlat terjedelme:

- nappali képzésben: **40 óra**

- levelező képzésben: **20 óra**

A gyakorlat során a hallgató:

- nappali képzésben 35 órában a fentiekben megnevezett feladatokat végzi, és 5 órában a gyakorlatvezetővel megbeszélést tart
- levelezős képzésben 17 órában a fentiekben megnevezett feladatokat végzi, és 3 órában a gyakorlatvezetővel megbeszélést tart

Terephelyszín és gyakorlatvezetőre vonatkozó elvárások:

Terephelyszín:

A gyakorlóhelyek lehetnek köznevelési intézmények és szervezetek (egyesület, alapítvány), gyógypedagógiai feladatokat ellátó szakmai helyszínek:

- Speciális óvoda.
- Integráló óvoda vagy iskola.
- Pedagógiai szakszolgálat (korai fejlesztés, szakértői bizottsági tevékenység vagy nevelési tanácsadás szakfeladat).
- EGYMI intézménye, vagy EGYMI utazó gyógypedagógiai hálózata.
- Alapítványi, egyesületi és más fenntartású, gyógypedagógiai tevékenységet folytató szakmai helyszínek.
- Tanszéki felelős engedélyével egyeztetett más helyszín.

Gyakorlatvezető rendelkezzen:

- 5 év szakmai gyakorlattal
- pedagógus szakvizsgával vagy gyakorlatvezető mentor képzettséggel

A gyakorlat teljesítésének feltételei, ellenőrzés, értékelés:

Hallgatóval szemben támasztott követelmények:

- A hallgató csak abban az esetben kezdheti meg a gyakorlatot, ha a fent nevezett fejlődési zavarokhoz, nehézségekhez tartozó kurzusokat teljesítette.
- A gyakorlat ideje alatt a fogadó intézmény házirendjének betartása kötelező.
- A gyakorlaton — a tanításra hangolódás érdekében — a tanítási órák/foglalkozások kezdete előtt, a gyakorlatvezető által megjelölt időben kell megjelenni. Ettől való eltérés esetén a gyakorlatvezetőnek joga van a gyakorlatot felfüggeszteni.
- Az esetleges hiányzásokat a hallgatónak pótolnia kell, az igazolatlan és pótolatlan hiányzás félévvesztéssel jár (elégtelen érdemjegy). A pótlás módját és időpontját a gyakorlatvezető határozza meg, és értesítést küld róla a gyakorlati képzést koordináló tanszéki oktatónak. A gyakorlatvezető a gyakorlati naplóba történő bejegyzéssel és aláírásával igazolja a pótlást.
- A hallgató köteles bemutatni vagy emailben elküldeni a tartalmi és a formai követelményeknek megfelelően elkészített gyakorlati naplót a gyakorlatvezetőnek a gyakorlatvezető által kijelölt időpontban.

- A terepgyakorlatot követően, legkésőbb a félév szorgalmi időszakát záró héten a hallgató köteles eljuttatni a gyakorlati naplót elektronikus formában a gyakorlatot koordináló tanszéki oktatónak. A hallgató a gyakorlatvezető által aláírt napló bemutatásával igazolja a gyakorlat teljesítését. Ennek hiányában a gyakorlat nem minősíthető és nem fogadható el.

A gyakorlat értékelése:

- A terepgyakorlat ötfokozatú gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegyet a gyakorlatot koordináló tanszéki oktató a gyakorlatvezető szöveges értékelése és érdemjegye, valamint a hallgató írásbeli munkái alapján alakítja ki.

Gyakorlatvezető feladatai:

- A gyakorlatvezető: legalább 5 éves szakmai tapasztalattal és pedagógus szakvizsgával vagy gyakorlatvezető mentor képzettséggel rendelkező gyógypedagógus (oligofrénpedagógia szakos gyógypedagógiai tanár, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy pszichopedagógia szakos gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár vagy terapeuta, gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy pszichopedagógia szakirányon), aki a munkahelyének elismert képviselője.
- Megismerteti a hallgatóval szakterületi munkájához tartozó intézményi feladatait és az ellátásban részt vevő gyógypedagógiai népszerűségcsoportot.
- A hallgató hiányzása esetén meghatározza a pótlás módját és idejét, majd a pótlás megvalósulását aláírásával igazolja.
- Megtekinti és értékeli a hallgató által elkészített, formai és tartalmi követelményeknek megfelelő és a megadott határidő lejárta előtt bemutatott gyakorlati naplót. Ha szükséges, a gyakorlatvezető módosításokat javasol a naplóban.
- A gyakorlat zárásakor a gyakorlati napló aláírásával igazolja a gyakorlat teljesítését.
- A gyakorlati napló fent megadott szempontok (*A gyakorlati napló tartalmi követelményei*) szerinti értékelése és a hallgató gyakorlati tevékenysége alapján javaslatot tesz az érdemjegyre. A hallgatói munka minősítését a **SAKTERÜLETI FÉLÉVES GYAKORLAT ÉRTÉKELŐLAPJA II.** dokumentumban rögzíti.

Szekszárd, 2024. február 26.

Dr. habil Boronkai Dóra
intézetigazgató

Záradék:

A gyakorlati képzési útmutatót a KPVK Kari Tanácsa a 2024. február 26-i ülésén a KT 16/2024. (02.26.) számú határozatával fogadta el.

SZAKTERÜLETI FÉLÉVES GYAKORLAT ÉRTÉKELŐLAPJA II.

A hallgató neve: _____

Szakirány: _____

Fogadóintézmény: _____

Értékelés szempontjai	
<i>Kommunikáció, szakmai együttműködés és pályaidentitás</i>	
1. Képes saját szakmai szerepvállalását kritikusan és tudatosan értelmezi. Reflexiója szakmai, érvelő jellegű, elméleti és gyakorlati tudását összekapcsolja tapasztalataival.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
2. Eredményes kommunikációra képes gyermekekkel, tanulókkal, családokkal.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
3. Szakmai szituációkban szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációt folytat.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>Szaktárgyi és szakmódszertani tudás alkalmazása</i>	
4. Szaktárgyi ismereteit, az intervenciós tevékenység elvégzéséhez szükséges információforrásokat és eszközöket aktuális céloknak és a foglalkozási/tanítási szituációnak megfelelően alkalmazza.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>Részvétel a gyógypedagógiai folyamatban</i>	
5. Képes az intervenciós folyamat tervezésére, a szükséges dokumentáció vezetésére, a szakmódszertani ismereteknek megfelelően csatlakozik a teammunkába, szupervízióba, szülővel folytatott tevékenységekbe.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>Önálló szakmai tevékenység</i>	
6. Képes releváns tanulásszervezési eljárások és módszerek tudatos kiválasztására és változatos alkalmazására, a szükséges szakmai/szakterületi protokollok alkalmazására, valamint a foglalkozási/tanórai cél megvalósulásának és a szakmai tevékenység eredményességének megítélésére és értelmezésére.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
7. Képes az egyéni bánásmód és a differenciálás érvényesítésére, valamint az esetleges nevelési helyzetek megoldására.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>A beadandó pedagógiai dokumentumok elkészítése</i>	

8. Képes megfelelő szakmai színvonalú esetismertetésre és értékelésre.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
9. A saját maga által vezetett foglalkozásokat/órákat szakmódszertani tudása alapján megfelelően értékeli.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
10. Képes a közvetlen feladatokból származó szakmai tartalmak megfelelő színvonalú megjelenítésére és szakmai értékelésére.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Összpontszám: (max. 100): _____

Szöveges értékelés:

_____

(helyszín)

(dátum)

_____

gyakorlatvezető

